

F. t. l. vedr. straffeloven og retsplejeloven

hvis hærværk bliver begået med den hensigt at forulempe et vidne, som står over for at skulle afgive forklaring i en straffesag eller som efterfølgende repressalie over for et sådant vidne. Det er en betingelse, at der med handlingen er realiseret et gerningsindhold i en straffebestemmelse.

De bestemmelser, der er nævnt ovenfor, hører under hvert sit kapitel i straffeloven. Der må derfor tages stilling til, hvor en beskyttelsesregel hensigtsmæssigt kan *placeres i straffeloven*. Af tekniske grunde, men også for at styrke den præventive værdi af en sådan beskyttelsesregel, forekommer det hensigtsmæssigt at opstille en samlet bestemmelse, der kan yde vidner og deres nærmeste et særligt kvalificeret værn.

Der er her valgt den mulighed at opstille en bestemmelse, der giver en beskyttelse på linie med, hvad der gælder for personer, der handler i offentlig tjeneste eller hverv, jf. straffelovens § 119. Bestemmelsen i § 119 hjemler forhøjet straf på op til 6 års fængsel for bl.a. vold, ulovlig tvang og trusler over for personer, der virker inden for den offentlige tjeneste.

Det foreslås derfor at indsætte en tilsvarende bestemmelse for vidner i straffelovens kapitel 14 om forbrydelser mod den offentlige myndighed, hvor § 123 er ledig. Dette kapitel indeholder i forvejen bestemmelser, der sigter til at værne strafforfølgningen, jf. §§ 124 og 125. Eksempelvis beskytter § 125 strafforfølgningen ved at kriminalisere handlinger, der har til formål at hindre pågribelsen af den mistænkte og handlinger, der retter sig mod bevismaterialet.

Den foreslåede strafferamme i § 123 giver mulighed for en markant skærpelse af strafudmålingen i sager, hvor de i bestemmelsen nævnte strafbare handlinger begås over for vidner m.v.

Ved udformningen af lovforslaget har muligheden for at indsætte en generel skærpet strafudmålingsregel i straffelovens almindelige del været overvejet. I dette tilfælde ville en skærpet udmåling skulle foretages inden for de eksisterende strafferammer. Justitsministeriet har imidlertid foretrukket, at det i en bestemmelse i straffelovens specielle del, der omhandler de enkelte forbrydelsestyper, tydeliggøres at forulempelse af et vidne i en straffesag eller civil sag eller vidnets nærmeste er et selvstændigt delikt, som straffes inden for en betydelig skærpet strafferamme. På denne måde er det hensigten, at bestemmelsen skal få en betydelig præventiv virkning.

3.2. Retsplejelovens beskyttelsesregler (anonyme vidner).

3.2.1. Politiets og anklagemyndighedens erfaringer med det gældende forbud mod anonyme vidner.

233 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

I tiden efter vedtagelsen af forbudet mod anonyme vidner har Folketingets Retsudvalg og enkelte medlemmer af Folketinget i en række tilfælde stillet spørgsmål til justitsministeren om vidneførsel i konkrete sager og om behovet for at ændre de nugældende regler, således at det igen bliver muligt at hemmeligholde et vidnes identitet for den tiltalte.

På denne baggrund har Justitsministeriet i 1988 og igen i 1990 anmodet Rigsadvokaten, Politidirektøren i København og Politimesterforeningen om en udtalelse om erfaringerne med de gældende bestemmelser, der som nævnt ikke giver mulighed for at hemmeligholde et vidnes identitet for den tiltalte i straffesager.

De modtagne udtalelser viser, at det i stort set alle politikredse jævnlige forekommer, at personer, som har været vidne til strafbare forhold, udtrykker stærk modvilje mod at afgive forklaring om deres iagttagelser, fordi de er bange for repressalier fra gerningsmanden eller personer i dennes omgangskreds.

Oplysningerne fra politikredsene viser endvidere, at vidnernes modvilje mod at afgive forklaring ofte kommer til udtryk på et meget tidligt stadium af sagerne.

Frygten kan resultere i, at anmeldelse slet ikke indgives til politiet, som på anden måde får oplysninger om de strafbare forhold, eventuelt ved anonyme oplysninger, eller i, at vidner til strafbare forhold undlader at henvende sig til politiet med oplysninger, som er af betydning for efterforskningen, eller ved politiets henvendelse oplyser ikke at have kendskab til det strafbare forhold.

Dette kan medføre, at sagen går i stå allerede under efterforskningen eller sluttes ved påtaleopgivelse af bevismæssige grunde, og spørgsmålet om vidneforklaring i retten når derfor ikke at blive aktuelt.

Sammenfattende viser de modtagne udtalelser, at det ikke kan udelukkes, at forbudet mod anonyme vidner har medført en mere generel modvilje mod at indgive anmeldelse til politiet på grund af angst for repressalier. Denne uvilje kan have den konsekvens, at politiet ikke får kendskab til en stigende del af den kriminalitet – navnlig voldskriminalitet – der begås.

Endvidere viser udtalelserne, at forbudet mod anonyme vidner kan have medført øgede vanskeligheder for politiets efterforskning af alvorlige lovovertrædelser. Det er på denne baggrund politiets og anklagemyndighedens opfattelse, at der bør etableres en – meget begrænset – mulighed for i særlige tilfælde at kunne sikre et vidne anonymitet.

3.2.2. Retsplejerådets overvejelser og forslag.

Som nævnt under pkt. 2.2.2. anmodede justitsmi-